

Príloha č.6

Správa vypracovaná na základe ichtyologického prieskumu na vodnom toku Trnkovský potok v zmysle Vyhlášky 383/2018 Z.z. o technických podmienkach návrhu rybovodov a monitoringu migračnej priechodnosti rybovodov v súvislosti s plánovanou protipovodňovou ochranou obce Trnkov.

S p r á v a

vypracovaná na základe ichtyologického prieskumu na vodnom toku Trnkovský potok v zmysle Vyhlášky č. 383/2018 Z.z. o technických podmienkach návrhu rybovodov a monitoringu migračnej priechodnosti rybovodov v súvislosti s plánovanou protipovodňovou ochranou obce Trnkov

Ing. Stanislav Géci, 2020

S p r á v a

vypracovaná na základe ichtyologického prieskumu na vodnom toku Trnkovský potok v zmysle Vyhlášky č. 383/2018 Z.z. o technických podmienkach návrhu rybovodov a monitoringu migračnej priechodnosti rybovodov v súvislosti s plánovanou protipovodňovou ochranou obce Trnkov

Úvod

Dňa 28.09.2020 požiadala ISPO, spol. s r.o. inžinierske stavby, Slovenská 86, 080 01 Prešov o vypracovanie správy o vykonaní ichtyologického prieskumu na Trnkovskom potoku v okrese Prešov v súvislosti s plánovanou protipovodňovou ochranou obce Trnkov.

Správa je vypracovaná podľa vyhlášky MŽP SR č. 383/2018 Z.z. o technických podmienkach návrhu rybovodov a monitoringu migračnej priechodnosti rybovodov odborne spôsobilou osobou – ichtyológom v zmysle § 4 ods. 3 uvedenej vyhlášky.

Je požadovaná ako podklad k projektovej dokumentácii spoločnosti ISPO, spol. s r.o. Prešov na základe stanoviska Výskumného ústavu vodného hospodárstva, Nábr. arm. gen. L. Svobodu 5, 812 49 Bratislava 1 zo dňa 24.08.2020 k navrhovanej činnosti/stavby „Protipovodňové opatrenia Trnkov“. Táto rieši protipovodňovú ochranu obce Trnkov vybudovaním dvoch protipovodňových zádržných zemných valov pri potoku, požiarnej nádrže a oporných múrov pri potoku v hornej časti nad obcou. Zároveň s realizáciou tejto stavby sa zmiernia prívalové prítoky do toku Ladianka v obci Lada a následne až do toku Sekčov v obci Kapušany. Realizáciou navrhovanej činnosti/stavby „Protipovodňové opatrenia Trnkov“ na drobnom vodnom toku Trnkovský potok vznikne bariéra (železobetónová hať), ktorá znemožní protiprúdovú prirodzenú migráciu všetkých druhov rýb príslušného rybieho pásma (útvár povrchovej vody SKH0092 Ladianka), do ktorého je Trnkovský potok zaústený je zaradený do dolného pstruhového pásma a ďalších vodných živočíchov. Nakoľko ryby sú jedným z biologických prvkov kvality, ktoré vstupujú do hodnotenia ekologického stavu, je potrebné v súlade s §4 ods. 1 vyhlášky MŽP SR č.383/2018 Z.z. o technických podmienkach návrhu rybovodov a monitoringu migračnej priechodnosti rybovodov najskôr vykonať ichtyologický prieskum v drobnom vodnom toku Trnkovský potok. Na základe jeho výsledkov navrhnu úpravu projektu, t. j. spôsob spriechodnenia navrhovanej železobetónovej hate, resp. či je

možné od tejto požiadavky upustiť, nakoľko navrhovaná železobetónová hať je vo vzdialenosti cca 1,368 km od prameňa vodného toku Trnkovský potok.

Charakteristika vodného toku

V rámci zaradenia vodných útvarov Trnkovský potok ako malý ľavostranný prítok vodného toku Ladnianska nie je zaradený v príslušnej tabuľke vodných útvarov SR do rybích pasíem. Vodný tok Ladnianska je od rkm 0,000 do 14,300 vodným tokom dolného pstruhového pásma.

Vodný tok Ladnianska ústi do vodného toku Sekčov v k.ú. Kapušany pri Prešove. Sekčov je od rkm 0,00 po rkm 15,200 zaradený v mrenovom rybom pásme.

Z hľadiska rybárskeho obhospodarovania je dolný úsek vodného toku Sekčov lovným kaprovým rybárskym revírom č. 4-2240-1-1 od ústia do vodného toku Torysa po cestný most v obci Demjata. Súčasťou čiastkového povodia tohto kaprového rybárskeho revíru obhospodarovaneého Slovenským rybárskym zväzom organizačnou jednotkou Mestská organizácia Slovenského rybárskeho zväzu Prešov je ľavostranný prítok Ladnianska a jej ľavostranný prítok Trnkovský potok.

Trnkovský potok je dlhý iba 3,38 km, pramení v Slanských vrchoch a obdobne ako Ladnianska nemá z hľadiska rybárskeho využitia podstatnejší význam.

Ichtyologické prieskumy na záujmovom území

V auguste 2020 v súvislosti s výstavbou rýchlostnej komunikácie R4 boli vodné toky v tejto oblasti podrobené ichtyologickému prieskumu. Podľa informácie, ktorú poskytol Mgr. D. Grul'a, bolo pod obcou Lada zistených 5 druhov rýb: jalec hlavatý (*Leuciscus cephalus*), čerebľa pestrá (*Phoxinus phoxinus*), hrúz škvrnitý (*Gobio gobio*), mrena škvrnitá (*Barbus meridionalis*) a slíž severný (*Barbatula barbatula*). Nad obcou Lada bolo zistených 9 druhov rýb. Okrem už spomínaných 5 druhov rýb bol evidovaný: pstruh potočný (*Salmo trutta m. fario*), jalec maloústý (*Leuciscus leuciscus*), ploska pásavá (*Alburnoides bipunctatus*) a plž severný (*Cobitis taenia*).

Ichtyologický prieskum bol vykonaný aj na Trnkovskom potoku v jeho dolnej časti pred ústím potoka do Ladniansky, pod obcou Lada s jediným zisteným druhom slížom severným (*Barbatula barbatula*). Priemerná zamokrená šírka toku 0,7 m, priemerná hĺbka toku 6 cm, dĺžka preloveného úseku 100 m.

Dňa 21.10.2020 bol zrealizovaný ichtyologický prieskum elektrickým agregátom značky SAMUS 1000. Lovnou skupinou bol prelovený Trnkovský potok na dvoch stometrových úsekoch 150 m pod obcou Trnkov a 200 m nad obcou Trnkov.

Výsledky ichtyologického prieskumu

Po výdatných dažďových zrážkach v 41. a najmä 42. týždni bolo možné zrealizovať ichtyologický prieskum pri stále mierne zvýšenom vodnom stave až v 43. týždni 2020. Voda však bola čistá.

Lokalita č. 1 - 150 m pod obcou Trnkov. Priemerná šírka toku 0,70 m, dĺžka preloveného toku 100 m, prelovená vodná plocha 70 m², priemerná hĺbka toku 9 cm, zatienenie 50 %, dno ílovito-piesčité s pomednými nánosmi jemných sedimentov. Na úseku sa nachádza kaskáda zhotovená z guľatiny o výške približne 0,60 m a pomedne výmole s vodou o hĺbke 0,50 m. Odlovom sa nepodarilo preukázať výskyt rýb.

Trnkovský potok pod obcou Trnkov

Potok nad Trnkovom

Lokalita č. 2 – 200 m nad obcou Trnkov a 600 m nad lokalitou č. 1 v úseku, kde bude vybudovaná protipožiarna nádrž. Priemerná šírka toku 0,60 m, dĺžka preloveného toku 100 m, prelovená vodná plocha 60 m², priemerná hĺbka toku 7 cm, zatienenie 70 %, dno piesčito kamenisté, väčšie kamene vytvárajú prirodzené kaskády. Výskyt zoobentosu (Gammarus). Ani na lokalite č. 2 sa nezistil výskyt rybích druhov.

Keďže v dolnej časti Trnkovského potoka bol potvrdený výskyt slíža severného (*Barbatula barbatula*), nie je možné vylúčiť, že tento druh sa môže vyskytovať na úseku toku pod preskúmanou lokalitou č. 1. Jeho ekologická charakteristika je nasledovná:

Slíž severný (*Barbatula barbatula*) – živý sa larvami hmyzu, napr. larvami pakomárov, červami, vytiera sa na otvorený podklad napr. na piesčité a ikernačka kladie v 2-3 dávkach lepkavé ikry (psamofil). Neľahý, reofilný druh. Je pomerne odolný voči organickému znečisteniu.

Záver

Laterálna konektivita predstavuje zachovanie bezbariérovosti vodného toku tak, aby všetky vyskytujúce sa vodné organizmy mali možnosť vykonávať denné aj sezónne migrácie. Reprodukčné migrácie predstavujú dôležitú súčasť udržateľnosti populácií pôvodných druhov živočíchov vrátane rýb.

Z vyskytujúcich sa druhov rýb na Trnkovskom potoku radíme **slíža severného** za druh ryby, ktorá vykonáva migrácie iba na krátke trasy, t.j. do niekoľko desiatok metrov. Potok je malý, celoročne s veľmi nízkou hĺbkou vody a minimálnymi prietokmi, ktoré sa po ukončení zvýšených dažďových zrážok vracajú veľmi rýchlo do normálu. V obci nie je vybudovaná kanalizácia a ČOV.

Ryby do podobného typu malých vodných tokov okrem iného nemigrujú ani z dôvodu neresových migračných ťahov ani z dôvodu potravných migrácií.

Na základe vykonaného ichtyologického prieskumu preto nevyplýva v zmysle §4, ods.6 Vyhlášky 383/2018 Z.z. potreba návrhu úpravy projektu, t.j. navrhnúť spôsob spriechodnenia železobetónovej hate protipožiarnej nádrže, ktorá vzduje hladinu Trnkovského potoka na stálu výšku vodného stĺpca na 2,0 m nad dnom, hranou bezpečnostného prepadu.

Preto od požiadavky na spriechodnenie priečnej bariéry je možné upustiť.

Košice, 26.10.2020

Ing. Stanislav Géci
odborne spôsobilá osoba – ichtyológ